

особистісних якостей, що забезпечують ефективність маркетингу в сфері освітніх послуг виокремлюють:

- мотиваційну складову – сукупність мотивів, адекватних цілям і завданням маркетингу освітніх послуг (бажання забезпечити конкурентоздатність свого навчального закладу на ринку освітніх послуг, прагнення підвищити престиж та якість освіти, бажання реалізувати інноваційні форми й методи навчання та розвитку особистості);

- когнітивну складову – сукупність знань, необхідних для здійснення маркетингової діяльності в освітній галузі (знання змісту та специфічних особливостей діяльності в сфері маркетингу освітніх послуг, умов і шляхів формування власного позитивного іміджу освітньої організації);

- операційну складову – сукупність умінь і навичок практичної діяльності в сфері маркетингу освітніх послуг (володіння методами вивчення потреб і очікувань цільових груп споживачів освітніх послуг, здійснення ефективних маркетингових комунікацій, визначення шляхів і наслідків просування маркетингових послуг в освітній галузі);

- особистісну складову – сукупність особистісних якостей майбутніх керівників начальних закладів, значущих для маркетингової діяльності (конкурентоздатність, комунікативність, прогностичність тощо).

Таким чином, специфіка формування готовності майбутніх керівників навчальних закладів до маркетингової компетентності полягає в тому, що вона здійснюється відповідно до особливостей управлінської діяльності. В її основі повинна лежати складна система їх професійних і особистісних установок. При цьому важливо націлити всю роботу на корегування або вдосконалення професійно значущих переконань і ціннісних орієнтацій майбутніх керівників начальних закладів.

Література

1. Педагогіка вищої школи : курс лекцій для магістрів / І.П.Аносов, Т.Ф.Бельчева, М.В.Елькін, М.І.Приходько та ін. – Мелітополь : ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2009. – 316 с.

2. Мельник В.К. Теоретичні засади формування фахової компетентності керівника загальноосвітнього навчального закладу в системі післядипломної педагогічної освіти / В.К. Мельник // Післядипломна освіта в Україні. – 2007. – №1. – С.85-88.

3. Сорока О.В. Модель функціональної компетентності керівника сучасного навчально-виховного закладу / О.В.Сорока // Вісник Черкаського університету. – Черкаси, 2009. – Вип.147. – С.150-156. – (Серія «Педагогічні науки»).

УДК 372.41:373.31.382:792.2

М.В.ЛАВРЕНОВА, А.С.ПЕКАР
Мукачівський державний університет

ГРА-ДРАМАТИЗАЦІЯ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ВИРАЗНО ЧИТАТИ

На сучасному етапі розвитку шкільної освіти вчитель дістав можливість орієнтуватися на творчий підхід до організації процесу навчання: вибирати програму і підручники із декількох альтернативних варіантів, оцінювати їх з позицій теорії методики викладання свого предмету. У цих умовах

ускладнюється соціально-професійні якості вчителя, гостро встає питання про його методичну майстерність, про здатність учителя творчо підходити до організації учбового процесу. І тут на допомогу учням і вчителям знову приходить гра, яка сьогодні контролюється системою суспільного виховання, у ній існує суб'єктивна свобода для дитини: діти мають змогу самостійно розподіляти ролі, контролювати один одного, стежити за точністю виконання того чи іншого завдання.

Одна з найважливіших сфер у життєдіяльності дитини, разом з працею, навчанням, мистецтвом, спортом є гра, вона забезпечує необхідні емоційні умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості. Для педагога вона стає інструментом виховання, що дає змогу повністю враховувати вікові особливості дітей і підлітків, розвивати ініціативу, створювати атмосферу розкнутості, самостійності, творчості та умови для саморозвитку. Гра є найприроднішою і найпривабливішою діяльністю для школярів. Ще К.Д. Ушинський писав: «Зробити серйозне заняття для дитини цікавим – ось завдання початкового навчання. Кожна здорова дитина потребує діяльності і до того ж серйозної діяльності... З перших ж уроків привчайте дитину полюбити свої обов'язки й знаходити приємність в їх виконанні» [2]. Саме в іграх розпочинається невимушене спілкування дитини з колективом класу, взаєморозуміння між учителем і учнем.

У світовій практиці літературне читання вважають основною формою засвоєння найрізноманітнішої змістової та емоційної інформації, особливим засобом розумового, духовного та творчого розвитку дітей. Очевидно, одним із можливих варіантів розв'язання проблеми розвитку творчих здібностей школярів на уроках літературного читання у початковій школі може стати застосування нестандартних форм проведення уроків.

Ефективним для мовленнєво-творчої діяльності є проведення уроків літературного читання з елементами рольової гри, коли за кожним учасником закріплена певна рольова функція, ідея якої запозичена з театрального спектаклю, оповідання, казки тощо. У процесі гри в учнів виробляється звичка зосереджуватися, самостійно думати, розвивати увагу. Захопившись грою, діти не помічають, що навчаються, до активної діяльності залучаються навіть найпасивніші учні. Коли вчитель використовує на уроці елементи гри, то в класі створюється доброзичлива обстановка, бадьорий настрій, бажання вчитися. Плануючи урок, учитель має зважати на всіх учнів, добирати ігри, які були б цікаві й зрозумілі. Завдяки грі у дитини формується здатність виявляти свої особливості, визначати, як вони сприймаються іншими, з'являється потреба будувати свою поведінку з урахуванням можливої реакції інших.

Одним з різновидів творчих ігор є театралізовані ігри, які відкривають простір для участі дітей у різних видах самостійної художньої діяльності, сприяють розкриттю і розвитку їхніх художньо-творчих здібностей, збагаченню мистецьких знань, виробленню естетичного смаку тощо.

У науковій літературі театралізовані ігри трактуються як розігрування в особах літературного твору, відтворення за допомогою виражальних засобів (інтонації, міміки, жестів, пози, ходи) конкретних образів.

В таких іграх дитина самостійно створює образ за допомогою комплексу засобів виразності (інтонація, міміка, пантоміма), виробляє власні дії виконання ролі, виконує який або сюжет із задалегідь існуючим сценарієм, який не є жорстким канонам, а службовцям канвою, в межах якої розвивається імпрровізація (розігрування сюжету без попередньої підготовки). Діти переживають за свого героя, діють від його імені, привносячи в персонаж свою особистість. Саме тому герой, зіграний однією дитиною, буде зовсім не схожий на героя, зіграного іншим.

Процес формування виразності мовлення виступає перед учнями молодшого шкільного віку як особлива область об'єктивних відносин, яку він осягає в процесі практичного використання мови, в деякому розумінні, система мови «витагується дитиною» з промови оточуючих людей. Особлива роль у процесі формування виразності мовлення належить театралізованим іграм, які сконцентрували в собі всю красу і багатство української мови.

Отже, у іграх-драматизаціях удосконалюється звуко-вимова, збільшується словниковий запас молодших школярів, уміння використовувати жести, міміку, інтонацію. Такі ігри сприяють розв'язанню завдань естетичного виховання, формують уміння передавати почуття та вчинки дійових осіб, виражаючи при цьому ставлення дитини до їх моральної суті.

Література

1. Савченко О.Я. Сучасний урок в початкових класах / О. Я.Савченко. – К., 1997. – 256 с.
2. Ушинський К.Д. Вибрані педагогічні твори : [В 2-х т.] / К.Д. Ушинський. - К. : Радянська школа, 1983. - Т.2. - С.454.
3. Ягупов В.В. Педагогіка : [навч. посібник.] / В. В.Ягупов. - К. : Либідь, 2002. - 560 с.

УДК 378: 371.134..373.3.037

Н.В.ЛАЛАК
Мукачівський державний університет

ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СВІДОМОЇ ДИСЦИПЛІНИ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

На сьогодні проблема виховання дисциплінованої особистості – одна з фундаментальних проблем етики, філософії, психології та педагогіки. Нова соціально-політична ситуація, з одного боку, вимагає переосмислення мети виховної діяльності педагогів, провідних теоретико-методологічних принципів та критеріїв ефективності змісту, форм і методів виховання, а з другого – призводить до порушення елементарних прав дитини на її розвиток. Повернення до християнських цінностей змінює підходи до виховання дисциплінованості школярів.

Аналіз літературних джерел показав, що на різних етапах розвитку педагогічної науки і практики науковці досліджували проблему дисципліни учнів. Погляд на дисципліну в різні часи змінювався. Але загальні принципи вчення А. Макаренка залишаються і до цього часу актуальними. Педагог зазначав, що для формування дисципліни потрібно розкрити учням теорію

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>